

WAT GEDAAN MET HET DIGESTAAT UIT VERGISTERS?

Een tijdje geleden organiseerde Biogas-E, de vereniging die de toepassing van anaerobe vergisting in Vlaanderen ondersteunt, een studieavond over een goede digestaatscheiding. Aangezien steeds meer veehouderijen een eigen (micro)vergistingsinstallatie hebben, is dit thema erg actueel geworden. We legden daarom ons oor te luisteren op deze studieavond. – *Bart Vleeschouwers*

De studieavond vond plaats bij Guillems Green Power in Boutersem. Zo'n dertig geïnteresseerden uit de vergistingssector, waaronder ook heel wat uitbaters van een installatie, kregen informatie over het nutriëntengehalte van digestaat en over nieuwe technieken om dik en dun te scheiden en/of de nutriënten uit het digestaat te halen. Daarna werd er gediscussieerd over een aantal stellingen aangaande het gebruik van digestaat.

Wat zit er allemaal in digestaat?

Bij Inagro, het West-Vlaamse onderzoekscentrum voor land- en tuinbouw, doet men al jaren onderzoek naar vergistingssystemen, biomassastromen en het gebruik van het eindproduct. Bart Ryckaert gaf meer uitleg over de samenstel-

.....
De meningen hingen af van het feit of de uitbaters vlot van hun digestaat af geraakten.

ling en de gebruiksmogelijkheden van digestaat als meststof. Dit is een behoorlijk complex verhaal omdat de verhouding tussen de verschillende mineralen (stikstof, fosfor, koolstof, kalium ...) in de diverse inputstromen sterk kan verschillen, waardoor de samenstelling door de tijd kan variëren. Daardoor is het belangrijk dat de gebruiker goed op de hoogte is van de exacte samenstelling van het dige-

staat om een evenwichtige en efficiënte bemesting te kunnen toedienen. Aan de hand van een aantal rekenvoorbeelden legde Bart Ryckaert uit hoe digestaat op een vlotte manier kan worden toegepast in een bemestingsschema. Dit vraagt weliswaar wat rekenwerk, maar daar mag een moderne landbouwer niet vies van zijn. Die kan bovendien voor advies terecht bij diverse organisaties, zoals onder meer Inagro. Uit het onderzoek van Inagro blijkt in ieder geval dat de verhouding van de nutriënten in bepaalde mate kan gewijzigd worden door scheidingstechnieken. Zo kan in een dunne fractie de verhouding tussen N/P sterk worden verhoogd, in de dikke fractie wordt die dan uiteraard wel weer verlaagd.

Bert Aerts (Zeta) gaf vervolgens een overzicht van de technieken die er momenteel op de markt zijn om de dikke en de dunne fractie van digestaat te scheiden. Decantercentrifuges, schroefpersen, zeebandpersen en squeezers zijn daarbij technologieën die hun waarde al bewezen hebben, onder meer ook bij de behandeling van ruwe mest. Ook het gebruik van flocculanten werd toegelicht. Dit zijn chemische stoffen die de dikke fractie beter doen samenklonteren waardoor ze gemakkelijker kan afgescheiden worden. Nadeel van deze laatste methode is dat er kosten aan verbonden zijn die niet steeds opwegen tegen de potentiële voordelen.

Denis De Wilde van Detricon vertelde dat zijn bedrijf werkt aan een volgende stap in het scheidingsproces. Eens dik en dun gescheiden zijn, kunnen hun installaties de stikstof afscheiden uit de dunne fractie. In het project Digesmart, dat met Europese middelen wordt gesteund, worden nieuwe technieken ontwikkeld om ammoniak uit het digestaat te halen. Technieken voor stikstofrecuperatie moeten ervoor zorgen dat het gerecupereerde product zo efficiënt mogelijk kan gebruikt worden in de landbouw. Dit is vandaag nog steeds een grote uitdaging en maakt dat het zeker de moeite loont om de ontwikkeling van nieuwe technologie nauwgezet op te volgen.

Een pittige discussie

Professor Erik Meers van de Universiteit Gent modereerde ten slotte een gesprek rond enkele stellingen in verband met digestaat. Aangezien de meeste aanwezige ervaringsdeskundigen waren, werd er pittig gediscussieerd over de soms wel uitdagende stellingen die Meers naar voren bracht. Daarbij viel op dat de meningen soms sterk uiteenliepen al naargelang de uitbaters vlot van hun digestaat afgeraakten. Het viel op dat dit in sommige regio's opvallend vlotter verloopt dan in andere, wat de kostprijs van het wegwerken van digestaat sterk doet variëren van de ene streek tot de andere.

Als de classificatie van goede of slechte MAP-meetpunten in een bepaald gebied veroorzaakt wordt door het gebruik van alle meststoffen in de landbouw heeft ook de digestaatafzet hierbij een impact. Wanneer de afzet van digestaat in de landbouw in bepaalde regio's vlotter verloopt dan in andere en het aandeel van digestaat in het totale meststofgebruik daardoor toeneemt – en in sommige

gevallen overwegend wordt – spreekt het voor zich dat de impact van de digestaatafzet op de gemeten waterkwaliteit ook evenredig groter zal zijn.

Een interessante conclusie uit de discussie was dat voor de afnemers van digestaat de financiële aspecten belangrijker blijken te zijn dan de teelttechnische (lees: de samenstelling) aspecten van het digestaat. Dat geeft in ieder geval te denken en werpt de vraag op of de vergistingssector niet de nodige stappen moet zetten om een duurzame digestaatafzet in de toekomst te vrijwaren en de koudwatervrees bij de landbouwers te overwinnen.

Wat bedoelt men met de pro ratoregeling?

Een probleem bij het gebruik van digestaat in land- en tuinbouw is dat de Europese en de Vlaamse wetgever het digestaat uit een vergister, automatisch als dierlijk mest beschouwen als er ook maar 1 kg dierlijke mest als voeding in de

Professor Meers modereerde het gesprek aan de hand van een aantal uitdagende stellingen.

vergister werd gebracht. Pogingen om hier een mouw aan te passen, door bijvoorbeeld een soort evenredigheidsregel toe te passen waarbij het digestaat maar als dierlijke meststof zou moeten beschouwd worden in de mate dat er effectief dierlijk mest in de vergister werd gebracht, worden onderzocht maar zijn tot nu toe niet aanvaard. Dit zou nochtans moeten kunnen want digestaat uit een vergister waarin geen dierlijke mest werd gebruikt, wordt wel volledig als 'andere meststof' gecatalogeerd. Dit wordt door de vergisters (met inzet van mest) als een serieuze discriminatie en een rem op de

ontwikkeling van hun sector beschouwd. Als het de overheid menens is met haar voornemen om nutriënten zo veel mogelijk te recyclen zal dit in ieder geval serieus moeten bekeken worden.

De achterliggende gedachte hierbij is dat het totaal onzinnig is om dure stikstofkunstmest in te zetten als er goede alternatieven beschikbaar zijn die qua werkzaamheid best kunnen concurreren met synthetische stikstofmeststof. De stikstof in digestaat is immers voor een zeer groot gedeelte onder ammoniumvorm aanwezig, veel meer dan in ruwe mest, en daardoor snel beschikbaar voor plantenwortels. Keerzijde van de medaille is dan wel dat de uitspoeling van deze ammoniumstikstof op korte termijn groter is dan bij ruwe mest, waar een groter deel van de stikstof organisch gebonden is en over een langere periode wordt vrijgezet. Een verantwoord gebruik blijft steeds noodzakelijk.

In ieder geval is digestaat uit een vergister een interessante organische meststof voor landbouwers, op voorwaarde dat deze de exacte samenstelling ervan kennen en het onder de juiste omstandigheden kunnen toepassen. Ook komt er nog het nodige rekenwerk bij kijken om te bepalen hoeveel ze binnen de wettelijke bepalingen kunnen toedienen en wat er eventueel nog met kunstmest moet bijbemest worden om een correcte en efficiënte meststoftoediening te krijgen. In deze discussie moet er eveneens regelmatig worden onderzocht of digestaat geen verdringingseffect heeft ten opzichte van onbewerkte mest. Vanuit de veehouderij maakt men zich (terecht) zorgen over de ontwikkeling van de vergistingssector omdat er daardoor heel wat bijkomende mineralen naar de landbouw komen, waar er al een overschot is. Uit een eerder onderzoek in 2011 bleek weliswaar dat dit toen niet het geval was, maar door de toename van het aantal vergisters en de daaruit volgende stijging van de digestaatafzet naar landbouwgrond kan dit intussen een ander beeld opleveren. Daarbovenop komt nog de fors gedaalde bemestingsruimte door de strengere bemestingsnormen. Een nieuwe enquête is hier zeker op zijn plaats, precies omdat de fosfornormen sinds de eerste enquête met 40 à 50% gedaald zijn. Deze oefening staat in ieder geval voor dit jaar op het programma. ■